

FIP-NÄYTTELYISSÄ SOVELLETTAVAT EHIÖKOKOELMIEN ARVOSTELUN ERITYISSÄÄNNÖT (SREV)

Artikla 1: Kilpailunäyttelyt

FIP:n näyttelykokoelmien yleisten arvostelusääntöjen (GREV 2000) artiklan 1.4 mukaisesti nämä erityissäännöt on laadittu täydentämään GREV-sääntöjä erityisesti ehiökokoelmien osalta. Katso myös "Ehiökokoelmien arvostelusääntöjen tulkintaohjeita".

Artikla 2: Arvostelukokeelmat

Ehiökokoelman tulee sisältää looginen ja yhtenäinen kokonaisuus postitoimintaan liittyvistä kohteista, joissa on joko virallisesti hyväksytty, esipainettu arvoleima tai merkintä tai kirjoitus, joista käy ilmi, että määrättyä nimellisarvoa vastaava postimaksu on maksettu etukäteen (GREV artikla 2.3).

Artikla 3: Kokoelman sisältöä koskevat periaatteet

Ehiökokoelma kootaan käyttäen tietyn maan tai yhtenäisen alueryhmän julkaisemia tarkoitukseen valittuja käyttämättömiä ja/tai postaalisesti käytettyjä ehiöitä kuvaa-maan jo(i)takin alla olevista luokista.

3.1 Ehiöt voidaan luokitella seuraavin perustein:

1. Saatavuus ja käyttötapa,
2. Paperin tai kortin ulkonainen muoto; tai
3. Postaalinen tai muu vastaava käyttö, johon ne on tarkoitettu.

3.2 Saatavuus ja käyttötapa voidaan määritellä seuraavasti:

1. Postin viralliset julkaisut,
2. Viralliset julkaisut virkakäyttöön,
3. Julkaisut sotilaskäyttöön,
4. Yksityiset tilauksesta tehdyt julkaisut. Postihallinnon hyväksymien säännösten mukaisella arvoleimalla painetut ehiöt, joita yksityiset tai organisaatiot ovat tilanneet.

3.3 Paperin tai kortin ulkomuoto, jolle arvoleima tai vastaava on painettu, voidaan jaotella seuraavasti:

1. Kirjearkit mukaanluettuina ilmakirjeet,
2. Kirjekuoret mukaanluettuina kirjattujen kirjeiden kuoret,
3. Postikortit,
4. Korttikirjeet,
5. Ristisiteet (sanomalehtikääreet),
6. Erilaiset painetut lomakkeet.

3.4 Ehiöitä on valmistettu erilaisiin postitoimintaan liittyviin ja vastaaviin tarkoituksiin, kuten:

- 1) Postitoimintaan liittyvä käyttö: paikallinen-, kotimaan ja ulkomaan pintaposti, paikallinen-, kotimaan ja ulkomaan lentoposti,
- 2) Kirjatut lähetykset kotimaassa ja ulkomaille,
- 3) Sähkeet kotimaassa ja ulkomaille,
- 4) Erilaiset maksukuiitit; kirjeiden ja pakettien lähetystodistukset; postiosoitukset ja muut arvoleimalla varustetut lomakkeet, jne.

3.5 Näyttelykokoelmiin voi sisältyä postin myymiä postimerkeillä varustettuja lomakkeita (formula items), joiden voidaan katsoa kuuluvan kyseiseen maahan.

3.6 Ehiökokoelman tulee yleensä koostua kokonaisista ehiöistä. Mikäli tietyt kohteet ovat kokonaisina erittäin harvinaisia tai niistä tunnetaan vain ehiöleikelmiä, ne voidaan hyväksyä leikelmänä näyttelykokoelman osaksi samoin kuin esimerkiksi kohteet, jotka valaisevat käytettyjen arvoleimojen muutoksia tai joilla on harvinaisia leimoja jne. Ehiöarvoleimojen käyttöä postimerkkeinä voidaan myös oikein esitettyinä sisällyttää näyttelykokoelmaan.

3.7 Näyttelykokoelmaan voi sisältyä myös hyväksytyjä tai hylättyjä ehdotteita ja koepainoksia.

- Näyttelykokoelman suunnitelma tai perusajatus tulee esittää selkeällä tavalla johdantolehden johdannossa, joka on vapaamuotoinen (GREV artikla 3.3).

Artikla 4: Arvosteluperusteet

(Katso GREV, artikla 4).

Artikla 5: Näyttelykokoelmien arvostelu

5.1 Ehiökokoelmien arvostelun suorittavat erikoisalansa hyväksytyt tuomarit GREX V-osan artiklojen 31-47 mukaisesti (kts. GREV artikla 5.1).

5.2 Seuraavat suhdeluvut on tarkoitettu ohjaamaan palkintolautakuntaa kokoelmien tasapainoisessa arvostelussa ehiökokoelmien osalta (GREV artikla 5.2):

1. Aiheen käsittely (20) ja filateelinen merkittävyys (10)	30
2. Filateeliset ja muut tiedot, henkilökohtainen tutkimus	35
3. Laatu (10) ja harvinaisuus (20)	30
4. Esitystapa	5
Yhteensä	100

Artikla 6: Loppusäädöksiä

6.1 Mikäli käännettyjen sääntöjen tulkinnassa syntyy erimielisyyksiä, pidetään englanninkielistä tekstiä sitovana.

6.1 Nämä FIP-näyttelyissä sovellettavat ehiökokoelmien arvostelun erityissäännöt (SREV) on hyväksytty 61. FIP-kongressissa Granadassa 4.-5.5.1992. Ne astuvat voimaan 1.1.1995 ja koskevat sen jälkeen järjestettäviä näyttelyitä, joille on myönnetty FIP:n suojelus, hyväksyntä tai tuki.

EHIÖKOKOELMIEN ARVOSTELUSÄÄNTÖJEN TULKINTAOHJEITA

Johdanto

FIP:n ehiökomissio on julkaissut nämä tulkintaohjeet selventääkseen ehiökokoelmien erityissääntöjä (SREV), jotka hyväksyttiin FIP:n 54. kongressissa Roomassa 1985 (muutettu 61. FIP-kongressissa Granadassa 1992). Tulkintaohjeiden tarkoitus on antaa yleisiä ohjeita koskien:

- A. Ehiöiden määrittelyä ja luonteenpiirteitä,
- B. Näyttelykokoelman sisältöä koskevia periaatteita ja
- C. Ehiökokoelmien arvosteluperusteita,

Näitä ohjeita tulisi käyttää yhdessä edellä mainittujen erityissääntöjen (SREV) ja FIP:n näyttelykokoelmien yleisien arvostelusääntöjen (GREV) kanssa.

Komissio totesi yksimielisesti, että jokainen keräilijä saa rakentaa ja kehittää kokoelmaansa sopivaksi katsomallaan tavalla. Komissio katsoi kuitenkin velvollisuudekseen tiedottaa ja opastaa ehiökokoelmien laatimisessa siten, että ehiöfilateliaan luokiteltavien erilaisten aineistolajien todellinen luonne ja tarkoitus tulisivat oikealla tavalla ymmärrettäviksi kaikille asiasta kiinnostuneille. Tästä johtuen on pyritty laatimaan yleispätevä määritelmä siitä, mitä ehiöt ovat ja millaista aineistoa ehiöfilateliaan sisältyy.

A. Ehiön määritelmä ja luonteenpiirteet

1) Yleisesti hyväksytty ja perinteinen ehiöiden määritelmä voidaan esittää seuraavasti:

Ehiöiksi katsotaan postitoimintaan liittyvät kohteet, joissa on virallisesti hyväksytty, valmiiksi painettu postimerkin kuva, arvoleima tai teksti, josta ilmenee, että määrätyn posti- tai muun palvelun nimellisarvo on maksettu ennakkoon.

Huom. Valmiiksi painettua postimerkin kuvaa on perinteisesti pidetty oleellisena, jotta kohde olisi yleensä voitu hyväksyä ehiöksi (kts. SREV artikla 2). Jotkut maat ovat julkaisseet nk. "formula"-kohteita, joita myytiin postimerkeillä varustettuina yleisölle ennen postimerkin kuvalla varustettujen ehiöiden julkaisemista. Viime aikoina yhä useammat postihallinnot ovat julkaisseet ja alkaneet myydä yleisölle ehiöitä, joihin on painettu ainoastaan ilmoitus siitä, että tietty palvelu- tai postimaksu on maksettu ennakkoon, mutta varsinaista arvoa ei ilmoiteta. Tällaiset ehiöt kulkevat nimellä NVI (= non value indicators). Tätä aineistoa voi asianmukaisella tavalla esitettynä sisällyttää kokoelmiin ja ehiöluokan näyttelykokoelmiin.

Sen sijaan sellaiset kohteet, jotka ovat samankaltaisia tai täysin saman-laisia kuin viralliset ehiöt, mutta joista puuttuu joko postimerkin kuva tai maininta palvelua vastaavasta maksusta, ovat kyseenalaisempia. Tällä hetkellä vain tällaisista arvoleimattomista kohteista koostuvat kokoelmat on parasta esittää FIP-näyttelyissä kilpailuluokkien ulkopuolella. Tilanne kuitenkin muuttuu jatkuvasti ja komissio saattaa aikanaan antaa aiheesta lisäohjeita.

2) Paperin tai kortin ulkoasu, jolle postimerkin kuva tai vastaava on painettu, riippuu siitä käytettävästä, johon ehiö on tarkoitettu. Varhaisimmat painetulla arvoleimalla varustetut ehiöt olivat kirjearkkeja (postikirjeitä) ja kirjekuoria. Muihin

ehiölajeihin kuuluvat yleensä postikortit, ristisiteet (lehtikäareet), kirjatun postin ehiökuoret, postiinjättökuitit, korttikirjeet ja ilmakirjeet (aerogrammit). Monissa maissa on julkaistu myös muunlaisia postimerkin kuvalla varustettuja asiakirjoja.

Muita valmiiksi painettuja ehiöitä, joita käytetään vastaaviin ennakkoon maksettuihin, mutta selvästi ei-postaalisiin tarkoituksiin ja joita yleisesti sisällytetään ehiökokoelmiin, ovat sähkö- ja postiosoituslomakkeet.

Huom. Joskus sähkösanomalomakkeisiin painetuissa arvoleimoissa on teksti "POSTAGE". Alkuperäiseltä lomakkeelta irrotettuja arvoleima-leikkeitä sai käyttää tavallisina postimerkkeinä.

3) Ehiöt voidaan luokitella seuraaviin ryhmiin saatavuuden ja käytön perusteella:

a) POSTILAITOKSEN JULKAISUT: arvoleimalla varustetut ehiöt, joita postihallinnot ovat omien määräystensä mukaan julkaisseet yleiseen käyttöön. On tärkeää erottaa epäviralliset, yksityiset postin ehiöiden muunnokset, jotka on valmistettu filateelisiin tarkoituksiin ja joista usein käytetään nimitystä "REPIQUAGES".

b) JULKAISUT VIRKAKÄYTTÖÖN: arvoleimalla varustetut ehiöt, jotka on valmistettu vain valtionhallinnon käyttöön. Arvoleimat voivat olla samanlaisia kuin postilaitoksen julkaisuissa tai ulkoasultaan erilaisia. Vaihto-ehtoisesti on postilaitoksen ehiöistä voitu tehdä virkapostiehiöitä esim. päällepainaman tms. avulla.

c) SOTILASJULKAISUT: arvoleimalla varustetut ehiöt, jotka on valmistettu puolustusvoimien henkilökunnan käyttöön. Arvoleimat voivat olla samanlaisia kuin postilaitoksen julkaisuissa tai ulkoasultaan erilaisia.

d) TILAUKSESTA VALMISTETUT (YKSITYISET) EHIÖT: postilaitoksen arvoleimalla varustetut ehiöt, jotka ovat postihallinnon hyväksymiä ja määriteltyjen sääntöjen mukaisesti valmistettu yksityisten henkilöiden tai järjestöjen tilauksesta. Arvoleimojen nimellisarvoja ja siten itse arvoleimoja voi olla suurempi valikoima kuin postilaitoksen julkaisuissa.

Huom. On tärkeää erottaa tilauksesta valmistettujen (yksityisten) ehiöiden ryhmässä aitoa postaalista käyttöä varten tehdyt kohteet niistä, jotka valmistettiin filateelisiä tarkoituksia varten.

e) PAIKALLISPOSTIJULKAISUT: Arvoleimalla varustetut ehiöt, joita yksityiset postiagentuurit ovat julkaisseet postihallinnon eriaistaisen hyväksynnän tai tuen nojalla.

Ehiökohteet voidaan jaotella myös postitoimintaan liittyvän tai muun vastaavan käyttötarkoituksen perusteella. Esimerkkejä tällaisista palveluista ovat mm. seuraavat:

f) POSTIMAKSUT: pintaposti/lentoposti - paikallinen, kotimaan- ja ulko-maanposti - kirjeet, postikortit, paketit, sanomalehdet jne.

g) KIRJATUT LÄHETYKSET: kotimaassa, ulkomaille,

h) SÄHKEET: kotimaassa, ulkomaille jne.

i) TODISTUKSET: kirjeiden ja pakettien postitustodistukset

j) ERILAISET MAKSUKUITIT JNE: postiosoitukset, maksumääräykset, muut asiakirjat, joihin on painettu arvoleima jne.

B. Näyttelykokoelman sisältöä koskevat periaatteet

Ehiökokoelman tulee muodostaa looginen ja yhtenäinen kokonaisuus käyttämättömistä ja/tai käytetyistä FIP:n ehiökomission laatimien tulkintaohjeiden mukaisista ehiökohteista, jotka kuvaavat yhtä tai useampia alla mainituista aiheista. Kokoelman suunnitelma tai perusajatus on esitettävä johdantolehdellä (kts. GREV artikla 3.3).

a) Tietyn maan tai yhtenäisen maaryhmän julkaisut,

b) Tietyn kronologisen ajanjakson julkaisut,

c) Tietyn ehiöryhmän julkaisut (kts. kohta A 3, a-e).

d) Tiettyä postitoimintaan liittyvää tai vastaavaa palvelua varten valmistetut julkaisut (kts. kohta A 3, f-j),

e) Paperin tai kortin tiettyyn ulkomuotoon liittyvät julkaisut (kts. kohta A 2).

Ehiökokoelman tulee yleensä koostua kokonaisista ehiöistä. Mikäli tietyt kohteet ovat kokonaisina erittäin harvinaisia tai niistä tunnetaan vain ehiöleikelmiä, ne voidaan hyväksyä leikelminä näyttelykokoelman osaksi samoin kuin esimerkiksi kohteet, jotka valaisevat käytettyjen arvoleimojen muutoksia tai joilla on harvinaisia leimoja jne. Ehiöarvoleimojen käyttäjä postimerkkeinä voidaan myös oikein esitettynä sisällyttää ehiökokoelmaan.

C. Näyttelykokoelmien arvostelu

FIP:n yleisten näyttelysääntöjen (GREX) artiklojen 4.3 ja 4.10 mukaisesti yleisessä maailmannäyttelyssä ja kansainvälisissä näyttelyissä tulee olla erityinen ehiöluokka, joka tulisi olla näyttelytilassa yhtenä kokonaisuutena.

Muissa näyttelyissä, joissa ei ole erillistä ehiöluokkaa, on suositeltavaa sijoittaa ehiökokoelmat maantieteellisen jaon mukaan perinteisen filatelian luokkaan. Poikkeuksena ovat lentopostiehiökokoelmat, jotka sopivat paremmin esitettäväksi lento-postiluokan yhteydessä.

Arvostellessaan ehiökokoelmia tuomaristo käyttää seuraavia yleisiä arvosteluperusteita (kts. GREV artikla 4.2):

- a) Aiheen käsittely - kts. GREV artikla 4.3,
- b) Kokoelman merkittävyys - kts. GREV artikla 4.4
- c) Filateeliset ja muut tiedot, henkilökohtainen tutkimus – kts. GREV artikla 4.5
- d) Laatu ja harvinaisuus – kts. GREV artikla 4.6
- e) Esitystapa – kts. GREV artikla 4.7

Näytteilleasettajan tulee huolellisesti huomioida eri arvosteluperusteet, jotta kokoelma niistä muodostuvan yhdistelmän perusteella saavuttaisi mahdollisimman hyvän palkinnon. Seuraavaksi tarkastellaan joitakin kuhunkin arvosteluperusteeseen kuuluvia perustekijöitä.

a) Aiheen käsittely

Kokoelman edistyneisyys, omaperäisyys ja kattavuus: Onko kokoelma sisältämänsä aineiston suhteen kehittynyt mahdollisimman pitkälle? Onko lähestymistapa perinteinen vai onko käytetty epätavallista tai omaperäistä tulkintaa? Kuinka kattavasti valittua aihetta on käsitelty? Mahdollistaako aiheen valinta tasapainoisen kokoelman esittämisen sille varatussa tilassa? Vastaavatko näytteille asetettu aineisto ja kokoelman otsikko sekä kuvaus toisiaan?

b) Kokoelman merkittävyys

Kokoelman merkittävyyden ratkaisee sekä varsinaisen kokoelman merkittävyys suhteessa valittuun aiheeseen että aiheen yleinen merkittävyys ehiöfilateliassa.

c) Filateeliset ja muut tiedot, henkilökohtainen tutkimus

Kokoelman tulisi osoittaa, että näytteilleasettaja hallitsee valitsemansa aiheen kattavasti ja virheettömästi, ja että hän on yksityiskohtaisesti tutustunut saatavilla oleviin tietoihin. Tuomariston tulee ottaa huomioon näytteilleasettajan henkilökohtainen paneutuminen asiaan ja hänen tekemänsä tutkimustyö (GREV artikla 4.5).

d) Laatu ja harvinaisuus

Esitettävän aineiston tulee olla mahdollisimman hyväkuntoista. Palkintolauta-kunnan tulee ottaa huomion kokoelmassa olevat poikkeuksellisen hyväkuntoiset ja harvinaiset kohteet sekä selvittää, esitetäänkö kokoelmassa kaikki kyseiseen aiheeseen liittyvät harvinaisuudet.

Huom. Mikäli ehiökohde on erityisen harvinaisen eikä sitä tunneta kokonaisuutena, tai mikäli kokoelma keskittyy arvoileman muunnoksiin, voidaan kohteet esittää myös ehiöleikelmänä. Yksityisehiöissä tarvelähetykset asetetaan filateelisten kohteiden edelle.

e) Esitystapa

Tekstin on oltava selkeää, tiivistä ja sen on liityttävä esitettävään aineistoon ja kokoelman aiheeseen. Esitystavan tulisi tuoda aineisto esille mahdollisimman tehokkaasti ja tasapainoisesti. Kokonaisten ehiökohteiden asetelussa on tärkeitä välttää tarpeetonta yksitoikkoisuutta.

Huom. Arvostelussa ei kiinnitetä huomiota siihen, onko teksti kirjoitettu käsin, koneella tai painamalla. Kirkasvärisiä musteita ja värillisiä kokoelmalehtiä tulee välttää (kts. GREV artikla 4.7).

Arvostelun suhdeluvut

Ehiökokoelmien arvostelun suorittavat erikoisalansa hyväksytyt asiantuntijat GREX V-luvun artiklojen 3.1-4.7 mukaisesti (kts. GREV artikla 5.1).

1. Aiheen käsittely (20) ja filateelinen merkittävyys (10)	30
2. Filateeliset ja muut tiedot, henkilökohtainen tutkimus	35
3. Laatu (10) ja harvinaisuus (20)	30
4. Esitystapa	5
Yhteensä	100

Loppusäädös

Mikäli käännettyjen sääntöjen tulkinnassa syntyy erimielisyyksiä, pidetään englanninkielistä tekstiä sitovana.